

Dagelijks Bestuur Avri
Meersteeg 15
4191NK Geldermalsen

Behandeld door

Doorkiesnummer

Datum 19 juni 2025

Kenmerk GZDGBW/2022372

Pagina **1** van **6**

Onderwerp: Zienswijze jaarstukken 2024 en begroting 2026 Avri

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij van u de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026. Wij hebben kennisgenomen van deze documenten en op 19 juni 2025 heeft onze gemeenteraad de stukken behandeld. Wij hebben besloten voor de jaarstukken 2024 een positieve zienswijze in te dienen en op de begroting 2026 een inhoudelijke zienswijze in te dienen.

Inhoudelijke zienswijze kadernota

Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere afvalstoffenheffing gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere afvalstoffenheffing vanaf 2028. Hoewel de hoogte van de afvalstoffenheffing niet direct drukt op de gemeentelijke begroting zelf, is het belangrijk dat de kosten voor de inwoners op het gebied van afvalinzameling en – verwerking lager worden. De kosten van de IBOR-taken maken echter wel deel uit van onze begroting.

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: “bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario’s voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario’s aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.”

Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terugzien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan. De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek.

De taakstelling van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere afvalstoffenheffing vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Deze taakstelling geldt ook voor Integraal Beheer en Openbare Ruimte (IBOR). Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting en jaarstukken voor uw gemeenschappelijke regeling.

Ontwerpjaarstukken 2024

Wij hebben kennisgenomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we geconstateerd dat onze regio blijft vooroplopen qua milieuresultaten ten opzichte van het landelijk gemiddelde, ondanks de toename van het restafval. De hoeveelheid restafval per inwoner gestegen van 70 kilo in 2023 naar 73 in 2024, een toename van 3 kilo. De regiogemeenten hadden als doel om in 2025 maximaal 75 kilo restafval per inwoner te produceren, dus we blijven nog onder dat streefgetal. Waardoor de hoeveelheid restafval toeneemt is moeilijk te duiden. De jaarstukken geven een goed beeld van de uitgevoerde taken, doelstellingen en actualiteiten.

Met ingang van 2023 wordt de rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening afgegeven door het Dagelijks Bestuur van de GR. De accountant toetst slechts nog de getrouwheid van de rechtmatigheidsverklaring. De accountant stelt vast dat er een getrouw beeld is vastgesteld en geeft een positief oordeel, waaruit blijkt dat de organisatie voldoende in controle is.

Stortplaats

In 2024 zijn gesprekken gevoerd over het eventueel eerder overdragen van de stortplaats en hieraan gekoppeld meer uitgangspunten in overeenstemming gebracht met de provincie. Daardoor is er meer doelvermogen nodig. Daartegenover staat een daling van het risico van de stortplaats. De mogelijkheid bestaat dat in 2026 de overdracht van de stortplaats aan de provincie in beeld komt en daardoor de afvalstoffenheffing verlaagd kan worden. Hierover hebben wij veelvuldig contact met u en wij blijven op de hoogte van de ontwikkelingen.

Ontwerpbegroting 2026

De kernboodschap van de ontwerpbegroting, om voort te gaan op de reeds ingezette koers en de gemaakte afspraken na te komen, wordt door ons gewaardeerd en onderschreven. Wij hechten grote waarde aan het afronden en uitvoeren van de lopende projecten, zoals het grondstoffenplan, de besturingsstructuur en het circulair ambachtscentrum. Tegelijkertijd constateren wij dat hier een uitdaging ligt, gezien het forse capaciteitsbeslag op uw organisatie.

Het is essentieel dat het grondstoffenplan, dat in 2025 wordt opgesteld, zoveel mogelijk in samenspraak met de gemeenten wordt opgesteld. Hierbij is het dus van groot belang dat gemeenten tijdig en volledig geïnformeerd worden, zodat voldoende gelegenheid bestaat om inhoudelijke inbreng te leveren. Alleen door een transparant proces met heldere informatievoorziening kunnen wij als gemeenten bijdragen aan een effectief en toekomstbestendig grondstoffenplan.

Vervuiling grondstoffen en ontwikkelingen grondstoffenmarkt

Dit jaar was ook de vervuiling van het ingezamelde textiel een uitdaging. De wereldafzetmarkt van textiel zakte in en tussen het textiel trof sorteerder Cirtex veel vervuiling aan. Hierdoor zijn de verwerkingskosten hoger en kan minder textiel worden hergebruikt. Maatregelen zijn hier dus nodig. We verwachten dat deze problematiek

verder wordt uitgewerkt in het grondstoffenplan.

De ontwikkelingen op de grondstoffenmarkten brengen uitdagingen met zich mee, zoals druk op prijzen en afzetkanalen. Het belang van schone grondstofstromen en de inzet van afvalcoaches wordt erkend als een middel om deze uitdagingen het hoofd te bieden. De positieve evaluaties van deze initiatieven dienen verder te worden benut om kosten te beheersen en de afvalstoffenheffing te stabiliseren.

De mogelijke impact van het recente kabinetsbesluit over de wijziging in vergoedingen voor PMD is voor alle partijen nog onduidelijk. Deze ontwikkelingen kunnen grote financiële gevolgen hebben voor Avri en deelnemende gemeenten. Wij verzoeken, zodra er meer duidelijkheid is, om de effecten in kaart te brengen en ons hier zo snel mogelijk van op de hoogte te brengen.

Financiële situatie van gemeenten

Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. We waarderen dat u op een serieuze en betrokken wijze hebt gereageerd op de zienswijze die wij op de kadernota hebben ingediend om te komen met concrete voorstellen en nog uit te werken opties voor het beperken van de afvalstoffenheffing. Het in de zienswijze op de kadernota genoemde percentage van 1,5% is echter niet gerealiseerd. De wettelijke- en marktontwikkelingen die zich in de afgelopen tijd hebben voorgedaan hebben structurele gevolgen voor het tarief vanaf 2026. Wel is het goed om te zien dat het weerstandsvermogen in 2026 voldoende is om de risico's op te vangen.

Weerstandsnorm

Het Algemeen Bestuur heeft in de nota risico en weerstandsvermogen de gewenste weerstandsnorm vastgesteld op 'voldoende'. Dit houdt in dat het ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 ligt. In 2026 is het weerstandsvermogen 1,4. Uit de begroting blijkt dat Avri als doel heeft om het weerstandsvermogen de komende jaren te verhogen boven de 1,4. Wij ontvangen graag een nadere toelichting over de opbouw van het weerstandsvermogen en de noodzaak hiervan.

Ombuigingsvoorstellen

In de ombuigingsvoorstellen die in bijlage 1 van de begroting zijn opgenomen, is het effect van de voorstellen (1 t/m 5) 4,50 euro demping van de afvalstoffenheffing. Het faseren van investeringen en een extra onttrekking aan de reserve bedrijfsafval zijn incidenteel van aard, waardoor deze voorstellen een beperkte impact hebben op de afvalstoffenheffing. Het uitgangspunt van 1,5% wordt door de financiële ombuigingen van 4,50 euro dan ook niet gerealiseerd.

In 2025 gold een tarief van 366 euro. De verwachte besparing van 1,5% geldt op het tarief van 2025. Dit komt neer op 5,50 euro. Avri heeft een besparing opgenomen van 4,50 euro. Hiermee haalt u de besparing van 1,5% niet. De besparing is 1,23%. Verdere uitwerking van voorstel 6, 7 en 9 kunnen verder gaan bijdragen aan deze doelstelling.

De eerste 5 concrete uitgewerkte ombuigingsvoorstellen die door het DB zijn voorgesteld onderschrijven wij. Naast deze voorstellen worden extra voorstellen gedaan om de afvalstoffenheffing te beperken. Hieronder leest u onze initiële reactie waarbij we rekenen op een verdere uitwerking voor nadere besluitvorming.

Voorstel 6. Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer:

Het is onduidelijk welke besparing de optimalisatie van containerbeheer gaat opleveren. Gezien de hoogte van het investeringsbedrag (4 miljoen euro) willen we eerst dat hiervoor een businesscase opgesteld wordt, zodat duidelijkheid verkregen kan worden over de hoogte van de besparingen.

Voorstel 7. Frictiekosten Regio Rivierenland:

Bij uittreding is een overeenkomst aangegaan zonder afspraken over een eindtermijn. Het is niet wenselijk om de frictiekosten oneindig in stand te houden. Er zal naar onze mening een afbouwregeling moeten worden overeengekomen.

Voorstel 8. Opruimen oud en nieuw afval (nu kosteloos voor gemeenten):

Dit voorstel is geen bezuiniging, maar betekent een verschuiving van kosten van Avri naar gemeente.

Voorstel 9. Milieustraten afsluiten met slagboom:

Dit voorkomt afvaltoerisme en is een goed voorstel om verder uit te werken.

Voorstel 10. Tarief voor brengen afval:

Het voorstel is een lastenverzwaring voor inwoners en zorgt het voor een mogelijke toename van dumpingen. We zien dit dan ook niet als een bezuiniging.

Voorstel 11. Bijplaatsingen per gemeente:

Dit voorstel is geen bezuiniging, maar betekent een verschuiving van kosten van Avri naar gemeente.

Voorstel 12. Voordeel compensabele btw verlagen:

Dit voorstel is geen bezuiniging, maar betekent een verschuiving van kosten van Avri naar gemeente.

Voorstel 13. Kwijtschelding:

Deze post uit de afvalstoffenheffing overhevelen naar de gemeenten is geen daadwerkelijke ombuiging.

Kwijtscheldingen horen onder de afvalstoffenheffing te worden verrekend. We vragen u wel dit voorstel verder uit te werken. Vraag hierbij is wat ons betreft: hoe ruimhartig is het kwijtscheldingsbeleid is en hoe verhoudt dit beleid zich ten opzichte van andere regio's.

Inzameling incontinentiemateriaal

De inzameling van het incontinentiemateriaal wordt tot nu toe als een pluspakket gezien. Dat is logisch op het moment dat niet alle gemeenten deze dienstverlening afnemen. Echter, inmiddels doen alle gemeenten in de regio dat wel en daarom stellen wij voor om dit zo snel mogelijk in het basispakket op te nemen.

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

In november heeft Avri een brief ontvangen van de GR-gemeenten om een taakstellende bezuiniging van 1,5% te behalen voor 2026 en 2027 (ten opzichte van de begroting 2025). Dit betekent voor Avri IBOR een taakstelling van minimaal 24.400 euro (1,5%) voor 2026/2027 en 48.900 euro (3%) voor 2028. Ondanks dat er niet specifiek in de brief vermeld staat dat het ook voor de IBOR-taken geldt, is het belangrijk te vermelden dat deze taakstelling geldt voor de gehele GR. In de voorbereiding van het werkprogramma voor 2026 verwachten wij

vanuit Avri bezuinigingsvoorstellen. Hierover gaan we graag met u in gesprek over hoe we deze taakstelling gaan invullen.

Uitvoeringslasten 2025

In de tabel van de uitvoeringslasten van IBOR per gemeente is voor 2025 voor West Betuwe een bedrag opgenomen van 2.029.000 euro. Het bedrag dat in werkbegroting voor 2025 is opgenomen, bedraagt 1.881.000 euro. Het in de tabel opgenomen bedrag is dus niet juist en moet verlaagd worden en dat geldt ook voor 2026. Daarbij verzoeken wij het besparingspercentage van 1,5% voor 2026 en 2027 en 3% vanaf 2028 hierin te verwerken.

Eerst richten op verbetering huidige 4 IBOR-gemeenten

Avri houdt in de begroting nog vast aan het uitbreiden naar 8 gemeenten. Uit de recente gesprekken is gebleken dat Avri zich eerst gaat richten op de verbetering van de huidige 4 IBOR-gemeenten. Pas als dat goed gaat en doorontwikkeld is gaat Avri zich eventueel richten op uitbreiding van de andere 4 gemeenten. Dit is een behoorlijke verandering, die in de begroting nadrukkelijk vermeld moet worden zodat dit vastligt en nagekomen wordt. Dit getuigd van realistisch inzicht, doorontwikkeling, samenwerking en luisteren naar wat de klant. Dit leggen wij positief uit.

Avri meldt dat zij de openbare ruimte van 4 gemeenten onderhouden. West Betuwe heeft alleen 6 uitvoerende taken bij Avri belegd. Dat is anders dan bij de andere 3 IBOR-gemeenten waar Avri alles doet. De omschrijving: West Betuwe gedeeltelijk of 6 uitvoerende taken dekt de lading beter.

Frictiekosten

Avri heeft in het overleg van 13 januari 2025 toegezegd de frictiekosten voor het terugnemen van het boombeheer in het buitengebied en het reinigen van de kolken (vanaf 1 januari 2024) op basis van de werkelijke kosten in rekening te brengen. Deze toezegging en een inschatting hiervan is nog niet opgenomen in de begroting. Wij verwachten dat deze afspraak met de bijgestelde bedragen wordt opgenomen in de begroting.

Partners

De verkenning van samenwerking met externe partners voor afvalverwerking volgen wij met belangstelling. Wij vragen nadrukkelijk om tijdige en transparante communicatie richting gemeenten, zodat wij onze rol in de besluitvorming goed kunnen vervullen.

Datagedreven werken

Eerder is er al geïnvesteerd in hardware ter ondersteuning van datagedreven werken. In 2026 wordt gewerkt aan een efficiëntere, datagedreven en gebruiksvriendelijke werkwijze. We kijken uit naar de verdere optimalisatie van datagedreven werken en volgen de ontwikkelingen met grote belangstelling.

Samenwerking

Een goede samenwerking tussen Avri en de deelnemende gemeenten is van cruciaal belang. De wereld van het inzamelen, verwerken en hergebruiken van afval/grondstoffen is voortdurend in beweging. Dit vraagt in de onderlinge samenwerking tussen de Avri en de deelnemende gemeenten wederzijdse betrokkenheid, waarbij transparantie en pro activiteit kernbegrippen zijn. Hierover zijn in het afgelopen jaar in verschillende gremia gesprekken gevoerd. We kijken uit naar een constructief vervolg op de ingezette weg.

Ten aanzien van het proces rond de toezending van deze en toekomstige conceptbegrotingen wijzen wij u op de afspraken zoals deze zijn overgekomen binnen de gemeenschappelijke regeling. Toezending geschiedt voor 15 april van het jaar. Hiermee borgen we een goede en inhoudelijke werkwijze voor enerzijds Avri en anderzijds de gemeenten.

Wij zien graag uw reactie met de wijze waarop de gegeven zienswijze is verwerkt in de vastgestelde begroting.

Graag ontvangen wij na besluitvorming in het algemeen bestuur de vastgestelde stukken.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad van West Betuwe,

De griffier	de voorzitter
Hans van der Graaff	Servaas Stoop